

**FINANȚELE ÎNTREPRINDERII
ÎN CONTEXTUL
GENERALIZĂRII PROCESULUI
DE GLOBALIZARE**

Lect. univ. dr. CRISTINA RODICA GRADEA

**FINANȚELE ÎNTREPRINDERII
ÎN CONTEXTUL
GENERALIZĂRII PROCESULUI
DE GLOBALIZARE**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2012

Referenți științifici: Prof. univ. dr. Ilie Vasile, Prof. univ. dr. Negrea Alexandru.

Redactor: Gheorghe Iovan

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Angelica Mălăescu

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRADEA, CRISTINA-RODICA

Finanțele întreprinderii în contextul generalizării procesului de globalizare / Gradea Cristina Rodica. - București : Editura Universitară, 2012

Bibliogr.

ISBN 978-606-591-520-6

658.14

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786065915206

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2012

Editura Universitară

Director: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	9
 Capitolul I	
FINANȚELE ÎNTREPRINDERII, STRATEGII DE DEZVOLTARE, EVAZIUNE ȘI PRESIUNE FISCALĂ	19
1.1. Finanțele întreprinderii - noțiuni generale	19
1.2. Strategii de dezvoltare la nivel microeconomic	24
1.3. Decizii financiare aferente strategiilor de dezvoltare la nivel microeconomic	29
1.4. Efecte în plan macroeconomic, ale deciziilor financiare asociate strategiilor alese	32
1.5. Interdependența între macroeconomic și microeconomic în domeniul politicilor și strategiilor de dezvoltare	46
1.6. Presiunea fiscală în corelație cu evaziunea fiscală	47
1.7. Costul impozitării. Presiunea fiscală marginală	53
1.8. Studiu de caz – Analiza variației salariului real/locuitor în funcție de variația produsului intern brut pe baza unui model econometric	56
1.9. Concluzii	61
 Capitolul II	
PROCESUL DE GLOBALIZARE – EFECTE ASUPRA FINANȚELOR ÎNTREPRINDERII	63
2.1. Conceptul de globalizare	63
2.1.1. Globalizare și antiglobalizare	63
2.1.2. Globalizare și economie	66
2.2. Impactul globalizării asupra activității economice	77
2.3. Criza economică – efect al globalizării?	83
2.3.1. Începuturile și evoluția crizei economice globale din ultimii ani ...	85
2.3.2. Efecte ale crizei economice în România	86
2.3.3. Criza financiară la nivelul întreprinderii	89
2.4. Reforma sistemului financiar internațional	93
2.4.1. Criza, a cincea putere în stat	95
2.4.2. Mobilitatea capitalurilor	96
2.4.3. Asistența financiară externă în contextul creșterii explozive a datoriei externe	97
2.5. Strategie de revigorare economică a României în 10 ani	100
2.6. Concluzii	105

Capitolul III	
IMPACTUL FENOMENULUI DE GLOBALIZARE ASUPRA FACTORILOR DE INFLUENȚĂ A ACTIVITĂȚII SC ARABESQUE SRL	108
3.1. Prezentarea generală a societății	108
3.2. Prezentarea pieței pe care activează SC Arabesque SRL - Efectele globalizării asupra pieței materialelor de construcții din România	113
3.3. Prezentarea concurenței SC Arabesque SRL - Furnizori și clienți pe piața construcțiilor din România. Studiu comparativ al performanțelor financiare pentru 3 mari operatori pe piața de profil	117
3.4. Influența globalizării asupra activității financiare a SC Arabesque SRL	127
3.5. Concluzii	130
Capitolul IV	
INFLUENȚAREA PERFORMANȚELOR ÎNTREPRINDERILOR DE VULNERABILITĂȚILE GENERATE DE GLOBALIZARE	131
4.1. Abordări teoretice privind performanța. Performanța financiară	131
4.1.1. Conceptul de performanță. Caracteristici.	131
4.1.2. Performanța financiară – formă particulară a performanței	132
4.2. Vulnerabilitatea întreprinderii	133
4.3. Studiu de caz: Prognoze financiare pentru SC ARABESQUE SRL în vederea dezvoltării strategiilor de combatere a efectelor negative a globalizării (criza economică)	140
4.3.1. Analiza diagnostic	140
4.3.2. Previțiunea financiară a principalilor indicatori ai contului de profit și pierdere	170
4.3.3. Elaborarea strategiei financiare viitoare a întreprinderii	174
4.3.3.1. Strategia financiară actuală a întreprinderii - analiza SWOT	174
4.3.3.2. Elaborarea strategiei financiare pentru anul 2011	179
4.3.3.3. Studiu de caz: Strategia oceanului albastru la SC ARABESQUE SRL	182
4.4. Concluzii	191
CONCLUZII ȘI PROPUNERI	193
LISTA FIGURILOR	203
LISTA TABELELOR	207
ANEXA NR. 1.1. Analiza variației salariului real/locuitor în funcție de variația produsului intern brut pe baza unui model econometric	209

ANEXA NR. 1.2. Analiza prin metoda scenariilor a interdependenței între macroeconomic și microeconomic influențată de factorul globalizării	212
ANEXA NR. 3.1. Prezentarea ARABESQUE SRL	218
ANEXA NR. 3.2. Întreprinderi care activau la sfârșitul anului 2010 pe piața românească a materialelor de construcții	221
ANEXA NR. 4.1. Previziunea financiară a principalilor indicatori ai contului de profit și pierdere	231
BIBLIOGRAFIE	268
LISTA LUCRĂRILOR ȘI A CĂRȚILOR PUBLICATE	276

INTRODUCERE

Războaiele din Irak, Afganistan și Cecenia, demonstrațiile de amploare din Tunisia, Egipt, Libia și alte țări din Orientul Mijlociu, situația financiară precară a unor țări ca Grecia, Spania, Portugalia, precum și efectele cutremurelor din Indonezia și Japonia reprezintă argumente pentru care statele lumii trebuie să identifice noi căi de finanțare a economiilor naționale și a agenților economici astfel încât mulțimea nemulțumirilor să fie cât mai mică și în felul acesta focarele de război să fie cât mai puține.

Noile provocări globale care s-au adăugat unor provocări vechi la care nu s-au găsit soluții (eliminarea sărăciei, protecția mediului înconjurător, repartizarea neuniformă a cunoștințelor științifice, presiunea exercitată asupra economiilor țărilor slab dezvoltate, conflictele religioase, internaționalizarea tehnologiei informației) impun cu stringență eficientizarea raportului dintre stat și economie și dintre instituții internaționale și state naționale.

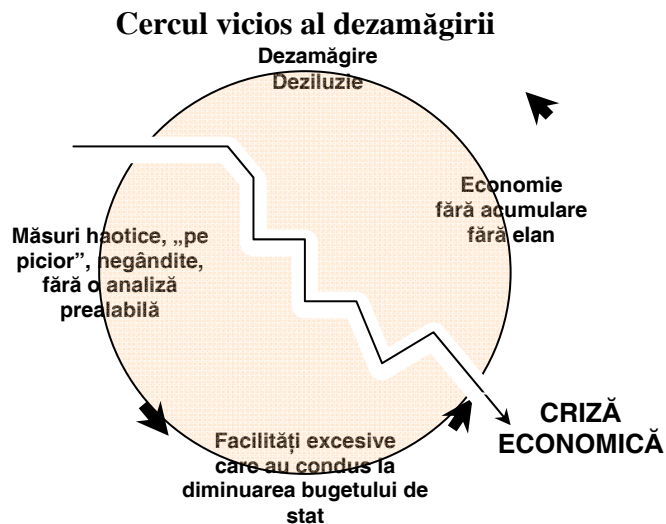
Numărul relativ mic de specialiști capabili să joace un rol proactiv în elaborarea politicilor și a experienței schimbărilor, lipsa cunoștințelor și a experienței referitoare la modul cum întreprinderile, îndeosebi în condiții de criză financiară reușesc să supraviețuiască și absența tradiției soluțiilor inovatoare cu privire la dezvoltarea agenților economici constituie amenințări semnificative asupra procesului de reformă a societății românești.

Lucrarea **„Finanțele întreprinderii în contextul generalizării procesului de globalizare”** are un caracter interdisciplinar și este structurată în patru capitole în care se abordează procese economice de mare complexitate cum ar fi: evaziunea fiscală, presiunea fiscală, presiunea fiscală marginală, mobilitatea capitalurilor, performanța financiară sau vulnerabilitatea întreprinderii.

Capitolul I: Finanțele întreprinderii, strategii de dezvoltare, evaziune și presiune fiscală

Noțiunea de finanțe, sub cele trei aspecte: fonduri / fluxuri / raporturi sociale este eterogenă atât în ce privește complexitatea nevoilor la care trebuie să li se facă față cât și din punct de vedere al modului de utilizare a fondurilor. În acest capitol al tezei, după prezentarea unor noțiuni generale despre finanțele întreprinderii se insistă asupra strategiilor de dezvoltare la nivel microeconomic și asupra rolului deciziei financiare în procesul de dezvoltare al unui agent economic. Tot acum se fac referiri la concepte de

”presiune fiscală”, și ”evaziune fiscală”, indicatori care în opinia mea afectează semnificativ rezultatele financiare la nivelul firmelor. Creșterea presiunii fiscale conduce la majorarea evaziunii fiscale, cu efecte negative atât asupra gradului de colectare a taxelor și impozitelor, cât și asupra capacității de dezvoltare la nivelul agenților economici. Concluzia rezultată din prezentarea conceptelor de „presiune fiscală”, „presiune fiscală marginală” și „evaziune fiscală”, este că la nivelul agenților economici este recomandabil a se aplica pe scară largă o politică națională de dezvoltare pe baza profitului reinvestit. În acest capitol se propune și o estimare a înclinației populației României către corupție care este de 88,90%, comparativ cu înclinația populației Franței către același fenomen, estimată la 61,10% (cu 27,80% mai mică decât în cazul populației României). Evaziunea fiscală s-a accentuat în România imediat după 1989, îndeosebi datorită dispozițiilor articolului 5 din Legea 12/1991, care prevedea scutiri exagerate de plată a impozitului pe profit (în agricultură, industrie și construcții – 5 ani, în domeniul serviciilor – 3 ani, etc.). La nivelul agenților economici s-a definit conceptul de „cerc vicios al dezamăgirii” (a se vedea figura de mai jos) din care rezultă că o economie fără acumulare de capital nu poate să conducă decât la o criză economică cu efecte financiare negative pe o perioadă de timp însemnată de aproximativ opt ani (2008 – 2016).

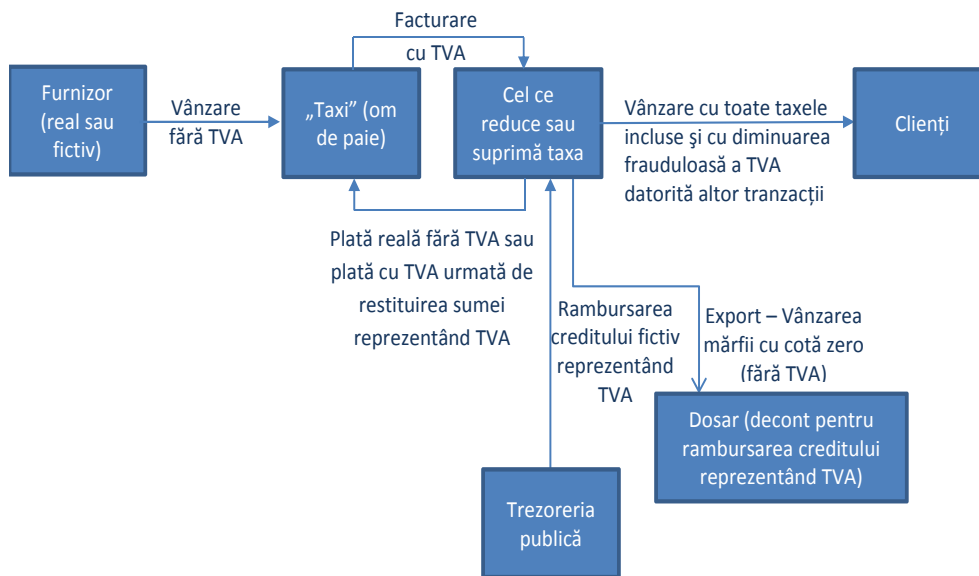

Fondurile bănești aflate la dispoziția agenților economici depind semnificativ de presiunea fiscală impusă de stat. Ca formă de apărare a

agentului economic în fața unei presiuni fiscale în creștere, a apărut fenomenul de evaziune fiscală, care poate fi evaziune fiscală în cadru legal (de exemplu închiderea firmelor pe baza Legii nr. 85/2006, într-un moment în care s-a „construit” starea de incapacitate de plată) sau evaziune fiscală în afara legii (de exemplu înființarea unei firme fictive de tip „taxi” prin intermediul căreia se evită plata de TVA - figura de mai jos).

Figură: Schema unei fraude fiscale

Sursa: J.C. Martinez, „La fraude fiscale”, Paris, 1990, pag. 64

Sistemul acesta de fraudă raționalizată, se bazează pe instituția taxis-ului (angajament). „Taxi” este un om de paie (mandatar) care are funcția de a fi înscris la Registrul Comerțului, astfel încât să poată emite sub antetul său, facturi de vânzare fictive. Prin acest procedeu, emitentul facturilor false (firma „taxi”) permite recuperarea taxei pe valoare adăugată.

În finalul capitolului se prezintă un studiu de caz, în care se face o analiză a produsului intern brut al României prin care se demonstrează o contracție a economiei naționale începând cu anul 2009 și o reducere semnificativă a salariului real/locuitor de la o medie anuală de 6270 lei în anul 2008 la 5990 lei în anul 2010 (ca efect direct al crizei economice mondiale).

Capitolul II: Procesul de globalizare – efecte asupra finanțelor întreprinderii.

În acest capitol se demonstrează că procesul de globalizare nu este o problemă nouă, ci o problemă veche și, mai ales, controversată. De exemplu, în opinia unor specialiști reprezentată de profesorul John Naisbitt, procesul de globalizare a creat o lume a învingătorilor și o altă lume a perdanților. Adepții acestei opinii apreciază că de exemplu criza financiară din Statele Unite ale Americii nu ar fi putut fi exportată dacă procesul de globalizare ar fi avut un caracter mai limitat. Din contră, alți specialiști în economie mondială reprezentați de John Dunning, arată că fără globalizare, procesul de creștere economică fără precedent a economiei mondiale nu ar fi avut loc.

În lucrare se prezintă un studiu de caz prin care se arată o tendință realizată în mai multe statistici internaționale conform cărora dinamica creșterii comerțului exterior a fost mai rapidă decât dinamica producției mondiale de bunuri și de servicii.

Din studiu rezultă că în perioada postbelică, comparativ cu etapele anterioare, comerțul mondial a înregistrat ritmuri foarte înalte de creștere îndeosebi datorită următoarelor cauze:

- Sporirea cantităților fizice a exporturilor;
- Creșterea prețurilor pe piața internațională;
- Schimbările profunde produse în structura economiei mondiale în special datorită progresului tehnico – științific contemporan.

În deceniul al X-lea din secolul al XX-lea și deceniul I din secolul al XXI-lea, s-au accentuat crizele ciclice și neciclice care au afectat comerțul internațional și economia mondială, vârful de criză înregistrându-se mai întâi în SUA, prin criza imobiliară declanșată în 2006, ulterior exportată în Europa începând cu anul 2008.

Asupra agenților economici, criza s-a manifestat prin concedieri colective, închiderea de unități economice, reduceri salariale și majorarea vârstei de pensionare și a unor taxe și impozite, cum ar fi TVA.

În România, în doi ani de criză (2009 -2010), se apreciază că s-au închis peste 200.000 de societăți, au fost concediate peste 300.000 de persoane, s-au redus salariile bugetarilor cu 25% și a crescut TVA de la 19% la 24%. Alte 200.000 de societăți și-au întrerupt activitatea și fenomenul de plată a salariaților la negru a explodat în timpul crizei. Modificarea Codului Muncii în anul 2011, prin aplicarea unor măsuri ferme de sancționare a agenților economici care folosesc forță de muncă

neînregistrată la ITM (inclusiv prin închisoare) a condus la înființarea în primele trei luni de aplicare a nu mai puțin de 480.000 de locuri de muncă.

O parte însemnată din acest capitol tratează problema crizei economice începând de la cauzele care au generat criza și terminând cu măsuri de ameliorare a consecințelor ei în România.

Anul financiar 2012 este, pentru România, un an considerat de unii specialiști în finanțe ca fiind un „an bugetar imposibil” datorită unei scadențe pentru returnarea banilor împrumutați de la FMI și datorită drepturilor câștigate în instanță de diferite persoane sau categorii de angajați și a căror plată a fost amânată.

Criza, ca fenomen economic, a devenit în opinia unor specialiști, alături de Parlament, Guvern, justiție și presă, a cincea putere în stat. O particularitate a crizei, ca a cincea putere în stat, este că influențează dramatic activitatea celorlalte puteri în stat: Parlamentul este mai preocupat ca oricând de pachete de legi cu efecte directe în economie, Guvernul are ca prioritate obiective pur economice, cum ar fi salvarea unor industrii sau asigurarea pensiilor, justiția este afectată prin reducerea bugetului, creșterea numărului de dosare și necesitatea unor decizii drepte după o analiză precară, iar pentru presă reprezintă un colac de salvare pentru creșterea tirajelor.

Referitor la Fondul Monetar Internațional și la rolul său în alimentarea crizelor, în teză se ajunge la concluzia că România a realizat un pas greșit și s-a îndatorat excesiv, existând pericolul ca la un moment dat, țara să intre în situația de faliment, după scenariul în care Grecia a ajuns la această situație.

În teză se propune o strategie de revigorare economică a României în zece ani pe baza principiilor de excelență enunțate de Jim Collins.

Capitolul III: Impactul fenomenului de globalizare asupra factorilor de influență a activității la S.C. ARABESQUE S.R.L.

S.C. ARABESQUE S.R.L. este o societate înființată în România după anul 1990 și reprezintă cea mai dinamică societate care activează în domeniul comercializării materialelor de construcție din România. În plan logistic, societatea are puncte de desfacere în cinci țări (România, Moldova, Ucraina, Serbia și Bulgaria) și colaborează cu firme din peste 15 țări între care cea mai mare cifră de afaceri o realizează pe baza partenerilor din Republica China.

În acest capitol se prezintă evoluția principalilor indicatori economico – financiari ai S.C. ARABESQUE S.R.L. în perioada 2007 – 2010 și se face o analiză comparativă cu alți doi concurenți pe piața materialelor de

construcții, dintre care o concurență reală este reprezentată de S.C. DEDEMAN S.R.L. Bacău. Se demonstrează în acest capitol că S.C. ARABESQUE S.R.L. a beneficiat din plin de efectul pozitiv al procesului de globalizare, fapt ce a condus la consolidarea financiară a firmei în comparație cu SC AMBIENT S.A. Sibiu și S.C. DEDEMAN SRL Bacău.

Capitolul IV: Influențarea performanțelor întreprinderilor de vulnerabilitățile generate de globalizare.

În acest capitol, se dezvoltă o analiză diagnostic a societății, în dorința de a avea o imagine cât mai clară a vulnerabilităților și performanțelor pe care le are societatea din analiza diagnostic și a analizei SWOT. Estimăm strategii de dezvoltare a întreprinderii, o atenție deosebită fiind acordată strategiilor ce includ inovația (vezi, strategia oceanului albastru). Prin aceste strategii, întreprinderea poate evita riscurile și menține creșterea economică forțată din anul 2010 și în anul 2011.

Din punct de vedere teoretic, se prezintă două concepte importante și definitorii pentru finanțele întreprinderii: performanța și vulnerabilitatea firmei. Ca un caz particular al performanței se prezintă performanța financiară.

Pentru previziunea veniturilor s-au avut în vedere mai multe metode și anume regresia liniară, regresia multiplă, regresia exponențială, regresia parabolică și regresia logaritmică. Dintre aceste metode am ales regresia liniară care conduce la rezultate rezonabile din punct de vedere al probabilității de realizare.

În acest capitol se are în vedere și o strategie fundamentată de W. Cham Kim și R. Mauborgne, cunoscută sub denumirea de strategia oceanului albastru, pentru care se întocmește vela strategică și matricea „Elimină – Diminuează - Dezvoltă – Creează” pentru SC ARABESQUE SRL.

Scopul cercetărilor

Tema abordată prin teza de doctorat „Finanțele întreprinderii în contextul generalizării procesului de globalizare” are ca obiectiv principal identificarea efectelor pozitive și negative pe care la are procesul de globalizare asupra finanțelor întreprinderii.

Ideea de la care s-a pornit în dezvoltarea acestei lucrări a fost să se găsească o corelație între dinamica economiei mondiale și dinamica agenților economici din România pe baza unei analize diagnostic la nivelul unei firme din România. Totodată, am urmărit să evidențiez măsurile care se

pot lua la nivelul agenților economici pentru a evita o serie de riscuri la care se expun agenții economici, dintre care cel mai „periculos” este riscul de faliment.

Suportul metodologic și teoretico - științific

La baza studiului stă analiza datelor statistice la nivel de firmă. Pentru concluziile cu privire la efectele pozitive și negative ale procesului de globalizare am avut în vedere principiul metodologic al abordării complexe și sistemice a conceptelor economice contemporane.

În procesul de cercetare am apelat și la alte metode și tehnici de cercetare, cum ar fi: analiza literaturii științifice, utilizarea bazelor de date, modele econometrice de dezvoltare sau metode de prognoză.

Reperul teoretic al lucrării este bazat pe lucrările fundamentale în domeniul economiei, statisticii economice, finanțelor întreprinderii, modelării economico-matematice ale cercetătorilor de renume mondial: *K.J. Arow, M.J. Kendal, F.Y. Edeworth, N. Wiener, W. Chan Kim, R. Mauborgne, P. Druker, D. Friedman, C. Shapire, M. Porter, J. Schumpeter* și cercetătorilor români care au publicat în domenii referitoare la problematica lucrării: *M. Manoilescu, N. Georgescu – Roegen, C. Kirișescu, I. Stancu, V. Ilie, T. Moșteanu, L. Brașoveanu, I. Dragotă, P. Brezeanu, G. Vintilă.*

Baza informațională a tezei o constituie literatura științifică și metodologică în domeniul cercetat, acte legislative și normative (Codul fiscal, Legea nr. 85/2006, Legea nr. 31/1990 cu modificările ulterioare: 1. Legea nr. 302/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990, publicată în Monitorul Oficial nr. 953 din 27 octombrie 2005; 2. Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, publicată în Monitorul Oficial nr. 359 din 21 aprilie 2006; 3. Legea nr. 164/2006 pentru modificarea art. 17 alin. (2) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 430 din 18 mai 2006; 4. Legea nr. 441/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, și a Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, publicată în Monitorul Oficial nr. 955 din 28 noiembrie 2006; 5. Legea nr. 516/2006 privind completarea Legii nr. 302/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 14 din 9 ianuarie 2007; 6. O.U.G. nr. 82/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale și a altor acte normative incidente, publicată în Monitorul Oficial nr. 446 din 29 iunie 2007; 7. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 52/2008; 8. Legea

nr. 284/2008; 9. Legea nr. 88/2009; 10. Legea nr. 277/2009; 11. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 116/2009; 12. OUG 54/2010; 13. OUG 90/2010) date furnizate de Institutul Național de Studii Economice, precum și investigațiile proprii.

Stadiul cercetărilor

Stadiul cercetărilor în literatura de specialitate privind „Finanțele întreprinderii în contextul generalizării procesului de globalizare” cuprinde o sinteză bibliografică bazată pe cele 118 titluri din literatura de specialitate: dintre care 70 publicate în țară și 48 publicate în străinătate.

Acestea abordează numeroase aspecte și concepte cheie dintre care evidențiază globalizarea, criza economică, criza financiară, mobilitatea capitalurilor, vela strategică, strategia oceanului albastru, evaziunea fiscală, presiunea fiscală.

Materialul și metoda de cercetare

Metodologia de cercetare utilizată în cadrul tezei de doctorat a avut în vedere următoarele aspecte:

- Studiul bibliografic din literatura economică de specialitate internă și internațională;
- Culegerea informațiilor concrete din cadrul domeniului cercetat;
- Ordonarea, prelucrarea, clasificarea și prezentarea rezultatelor în formă sintetică;
- Analiza și interpretarea rezultatelor, formularea concluziilor și a propunerilor.

Contribuția autoarei

În capitolul I, „Finanțele întreprinderii, strategii de dezvoltare, evaziune și presiune fiscală”, contribuția doctorandei a constat în:

- a. Sistematizarea informațiilor, definițiilor și a stadiului cercetării pentru definirea conceptelor de presiune fiscală, evaziune fiscală și presiune fiscală marginală;
- b. Definirea indicatorului de înclinație a populației către corupție și estimarea lui pentru populația României (88,90%) și pentru populația Franței (61,10%);
- c. Introducerea conceptului de „cerc vicios al dezamăgirii” ca factor principal al crizei economice în România;
- d. Identificarea a două forme de evaziune fiscală în România și anume evaziune fiscală în cadru legal, pe baza legii 85/2006 – legea privind procedura insolvenței care permite închiderea ca

fenomen de masă a societăților cu datorii la stat, bănci și furnizori și evaziune fiscală în afara legii, prin intermediul unei firme fictive, denumită firmă „taxi”.

În capitolul al II-lea „Procesul de globalizare – efecte asupra finanțelor întreprinderii”, contribuția doctorandei a constat în următoarele:

- a. Prezentarea evoluției conceptului de globalizare cu argumente pro și contra procesului de globalizare;
- b. Identificarea cauzelor care au condus la mondializarea procesului de globalizare;
- c. Identificarea cauzelor care au condus la declanșarea ultimei crize financiare în lume și în România;
- d. Evidențierea particularităților crizei financiare din România și a efectelor sale asupra agenților economici, îndeosebi asupra situațiilor financiare întocmite la nivelul firmelor;
- e. Strategie proprie de revigorare economică a României în zece ani pe baza principiilor de excelență elaborate de Jim Collins.

În capitolul al III-lea „Impactul fenomenului de globalizare asupra factorilor de influență a activității SC ARABESQUE SRL”, contribuția doctorandei a constat în:

- a. Prezentarea și analiza evoluției principalilor indicatori economico – financiari la SC ARABESQUE SRL în comparație cu alți doi concurenți de pe piața materialelor de construcții (SC DEDEMAN SRL Bacău și S.C. AMBIENT S.A. Sibiu);
- b. Evidențierea impactului fenomenului de globalizare asupra activității SC ARABESQUE SRL, de la înființare și până în 2010 prin prezentarea influenței factorilor procesului de globalizare și a efectelor globalizării asupra activității financiare la SC ARABESQUE SRL.

În ultimul capitol, „Influențarea performanțelor întreprinderilor de vulnerabilitățile generate de globalizare”, am avut următoarele contribuții:

- a. Prezentarea sintetică a conceptelor de performanță financiară și vulnerabilitate la nivelul întreprinderilor;
- b. Studiu de caz pe bază de analiză diagnostic în care am realizat o prognoză financiară a principalilor indicatori economico – financiari la SC ARABESQUE SRL, în baza mai multor metode econometrice: regresia liniară, regresia multiplă, regresia exponențială;

- c. Am identificat cea mai probabilă evoluție a indicatorilor economico-financiari la SC ARABESQUE SRL;
- d. Am elaborat strategia financiară adecvată pentru SC ARABESQUE SRL pe baza unei analize SWOT;
- e. Am prezentat dezvoltarea SC ARABESQUE SRL, pe baza principiilor elaborate de W Chan Kim și R. Mauborgne prin constituirea unei strategice și a matricei „Elimină, Diminuează, Dezvoltă, Creează”.

Concluziile și propunerile pe care le-am formulat în prezenta teză de doctorat își găsesc aplicabilitatea în elaborarea strategiilor de finanțare a întreprinderilor din România. Analiza diagnostic realizată pentru S.C. ARABESQUE S.R.L. se constituie într-un model de analiză a firmelor din segmentul de producere și distribuție a materialelor de construcții, ramură a economiei viabilă atât în condiții de prosperitate economică cât și în condiții de criză financiară. Strategia oceanului albastru, fundamentată teoretic de W. Chan. Kim și R. Mauborgne, reprezintă o opțiune actuală modernă pentru implementarea procedurilor de schimbare la nivelul firmelor cu scopul redresării lor economice.

În final doresc să aduc mulțumirile mele domnului prof. univ. dr. Ilie Vasile, care m-a îndrumat cu profesionalism și încredere, cu receptivitate și răbdare, astfel încât activitatea de documentare și concepție a tezei de doctorat să asigure atingerea obiectivelor propuse. Alături de mine au fost și alți membri ai Catedrei de Finanțe din cadrul ASE București și care și-au adus, fiecare o contribuție însemnată prin sugestiile făcute la susținerea referatelor și a tezei precum și la manifestările științifice în care am prezentat lucrări, astfel încât forma finală, de susținere a tezei de doctorat, să reprezinte cu adevărat cea mai bună variantă de prezentare.

Tuturor acestora, le mulțumesc, și îi asigur de stima și aprecierea mea.

Capitolul I

FINANȚELE ÎNTREPRINDERII, STRATEGII DE DEZVOLTARE, EVAZIUNE ȘI PRESIUNE FISCALĂ

1.1. Finanțele întreprinderii - noțiuni generale

În literatura de specialitate, se disting mai multe teorii privind finanțele întreprinderii.

Teoriile privind finanțele¹ se clasifică în raport de obiectivul fundamental pe care îl stabilesc pentru întreprindere, ceea ce revine la a stabili funcția esențială² pe care trebuie s-o realizeze finanțele întreprinderii. În acest sens, există următoarele teorii:

- a) teoria financiară (neoclastică)³: obiectivul fundamental al întreprinderii este acela de maximizare a valorii întreprinderii sau, ceea ce este același lucru, de maximizare a averii proprietarilor întreprinderii⁴. Acest obiectiv poate fi apreciat fie prin maximizarea profitului, fie prin maximizarea capitalizării bursiere a întreprinderii;
- b) teoria managerială (directorială)⁵: obiectivul fundamental al întreprinderii este acela de a maximiza funcția de utilitate a managerilor (conducătorilor întreprinderii). Această teorie este specifică situației în care managementul se autonomizează față de proprietar ca urmare, de obicei, a diviziunii excesive a acționarului. Maximizarea acestei funcții de utilitate se face pe baza luării în considerare a: salariilor managerilor; efectivului de

---

¹ Vasile Brătian - „Obiect, sarcină, teorii și indicatori de semnalizare a gestiunii financiare a firmei” Universitatea “Lucian Blaga” Sibiu, 2009.

² Fundamentală

³ Bazele teoriei economice neoclasice au fost puse de Robert Lucas (Chicago), Thomas Sargent (Stanford) și Robert Barro (Harvard)

⁴ În teoria neoclastică se presupune că productivitatea marginală a capitalului este egală cu prețul investiției inițiale, deci egală cu rata profitului, respectiv cu rata dobânzii.

⁵ Studiile de management dintr-o perspectivă științifică au început la sfârșitul secolului XIX. Doi dintre pionierii teoriei manageriale au fost Robert Owen (1771-1858) și Charles Babbage (1792-1871).

personal; volumului investițiilor; nivelului costurilor; nivelului profitului⁶. Din punct de vedere practic, atingerea acestui obiectiv se realizează prin maximizarea cifrei de afaceri;

- c) teoria behavioristă (comportamentală)⁷: obiectivul fundamental al întreprinderii este acela de a atinge un anumit prag minim (de producție, de salarii, de dividende, de piață deținută etc.);
- d) teoria semnalului⁸: obiectivul fundamental al întreprinderii este acela de a minimiza costul transmiterii de semnale despre mersul întreprinderii (de către managerii ei) și acela al verificării acestor semnale (de către proprietari, creditori, alți participanți la viața întreprinderii)⁹;

Gestiunea financiară și de credit este formată din mai multe subsisteme: finanțele întreprinderilor, bugetul statului, asigurările sociale, relațiile de credit, etc. Fiecare subsistem reflectă anumite fonduri cu diferite destinații.

Finanțele întreprinderii – studiază modul de formare și utilizare a fondurilor bănești aflate la dispoziția agenților economici¹⁰.

---

⁶ Teoria managerială reprezintă o construcție care, apelând la deducții, ipoteze și validitate logică, reflectă conceptual realitatea obiectivă.

⁷ Behaviorismul (din engl. behaviorism, behaviour = comportament; fr. béhaviorisme) este un curent în psihologie, care consideră drept obiect exclusiv al psihologiei comportamentul exterior, fără a se recurge la mecanismele cerebrale ale conștiinței sau la procesele mentale interne. Printre primii adepți ai behaviorismului se numără Edward Lee Thorndike (1874-1949) și Ivan Petrovici Pavlov (1849–1936). În 1913 viziunea psihologiei behavioriste s-a clarificat. În acest an, John Broadus Watson (1878–1958) a publicat lucrarea „Psychology as the Behaviorist Views It”.

⁸ Începând cu anii '70, au fost create modele de semnalizare prin intermediul structurii financiare bazate pe informația asimetrică între managerii – bine informați, pe de o parte, și acționarii – mai puțin informați privind performanțele și riscurile asociate întreprinderii în care aceștia au investit. Cercetările, pe această tematică, au fost întreprinse cu rezultate notabile de către H.Leland și D.Pyle (1977), S.Ross (1977), M.Flannery (1986), S.Bhattacharya (1979), Kalay (1980), R.Miller și K.Rock (1985), M.Harris și A.Rav (1985), S.Titman și E.Trueman (1986), C.Myers și N. Majluf (1984).

⁹ Teoria semnalului urmărește crearea și punerea în aplicare a unui sistem de echilibrare a stării informaționale existente în activitatea economică, astfel încât să se poată distinge adevărata activitate a contribuabililor.

¹⁰ Finanțele private sunt asociate întotdeauna cu activitățile financiare ale întreprinderilor economice, ale băncilor și societăților de asigurări private, în legătură cu resursele și necesitățile acestora, împrumuturile primite sau acordate, creanțele de încasat și obligațiile de plată, asigurările și reasigurările de bunuri, persoane și răspundere civilă